

УДК 342.511(477)

DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2023-46-410>

О. С. Костюк, аспірант кафедри державного будівництва Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
ORCID: 0009-0001-6289-7752

ЕВОЛЮЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРЕДСТАВНИКІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

***Анотація.** Стаття присвячена аналізу історичного розвитку інституту представників Президента України, еволюції їх правового статусу та напрямів діяльності. Дослідження дозволило встановити, що протягом історії свого функціонування посади представників запроваджувалися як інститути територіального та функціонального представництва глави держави, мали статус органу державної влади та структурної ланки президентського апарату. Відзеркалюючи зміни конституційно-правового статусу глави держави та функціональних завдань адміністрації (секретаріату, офісу) глави держави, функції представників Президента України трансформувалися з правозастосовної діяльності у забезпечення здійснення повноважень глави держави.*

***Ключові слова:** представник Президента України, Президент України, апарат Президента України, принцип поділу державної влади.*

Постановка проблеми. У контексті сучасної конституційної організації державної влади, що характеризується функціональ-

ною диференціацією її гілок, координаційні механізми набувають особливого значення. Вони, поряд із субординаційними зв'язками, мають забезпечувати злагоджене функціонування всіх елементів державного апарату. Одним із інституційних проявів координації і взаємодії між органами державної влади є інститут представників Президента України. У своєму становленні і розвиткові він пройшов тривалий шлях, супроводжуючи еволюцію інституту президента України. Протягом усіх років незалежності в нашій державі впроваджувалася конституційна модель інституційно сильного глави держави. За цих умов роль і значення представників Президента України завжди були важливими з точки зору забезпечення реалізації президентських повноважень. І тим більше вони є важливими саме зараз, коли вкрай актуальним є завдання забезпечення злагодженого функціонування державного апарату та консолідованої відповіді державних інституцій на загрози і виклики сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання організації та діяльності апарату Президента України, до якого належать і посади представників глави держави, статусу окремих допоміжних структур глави держави, порядку функціонування у контексті правового становища та функціонування Президента, привертають увагу науковців – конституціоналістів, а також політологів, фахівців у сфері державного управління. Серед них маємо виокремити роботи І. Бодрової, Л. Голяк, О. Зозулі, Т. Коваль, І. Петріва, Н. Плахотнюк, С. Серьогіної, В. Шатіло та інших. Втім спеціалізованих досліджень статусу та ролі представників Президента України в механізмі функціонування інституту президентури та поділу державної влади не проводилося.

Метою цієї статті є аналіз історичного розвитку інституту представників Президента України, еволюції їх правового статусу та напрямів діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Звертаючись до витоків інституту представників Президента України, слід відмітити, що вони пов'язані із заснуванням у 1991 році Адміністрації Президента України. Одним із перших указів глави держави став акт заснування його апарату. Указом від 13 грудня 1991 р. № 6 було постановлено: «Утворити Адміністрацію Президента

України, яка є його апаратом...» та визначений її склад [14]. У той же день президентським Розпорядженням було затверджене і Положення про Адміністрацію Президента України [6]. Серед основних завдань, що покладалися на Адміністрацію Президента України, Положення встановлювало такі: забезпечення взаємодії підрозділів Адміністрації Президента з відповідними структурами Верховної Ради України та її Секретаріату; координація роботи по підготовці проектів законодавчих актів, що вносяться Президентом України у Верховну Раду України в порядку законодавчої ініціативи; здійснення контролю за виконанням міністерствами, відомствами, організаціями України, а також органами виконавчої влади на місцях указів і розпоряджень Президента України. Виконання вказаних завдань забезпечувалося в межах загальної структури Адміністрації і не передбачало інституціоналізації окремих спеціалізованих органів або посад¹. Не були вони передбачені і наступними змінами структури Адміністрації [39; 18; 22; 8; 9; 7; 40; 19; 11] аж до 1995 року.

При цьому варто відмітити, що даний період функціонування інституту Президента України ознаменувався конституціонуванням засад президентської республіки. Діюча на той період редакція Конституції УРСР [5] зазнала безпрецедентного розростання повноважень президента у бік керівництва виконавчою вертикаллю та, серед іншого, заклала основи для запровадження інституту його представників на територіальному рівні. Закон України «Про внесення змін і доповнень до Конституції (Основного Закону) України» від 14 лютого 1992 р. № 2113-ХІІ [17] визначив статус Президента України як глави держави і глави виконавчої влади України та серед іншого закріпив його повноваження щодо проведення у життя Конституції і законів України через систему органів державної виконавчої влади; вжиття заходів до забезпечення територіальної цілісності України; очолення системи органів державної виконавчої влади,

¹ Так, згідно пункту 4 Положення про Радника Президента України раднику було надане право безперешкодно одержувати для службового користування необхідні інформаційно-аналітичні та інші документи від органів державної виконавчої влади та наукових установ, а також бути присутнім на засіданнях Кабінету Міністрів України, нарадах та засіданнях інших органів державної виконавчої влади та виступати з питань, що на них обговорюються [21].

забезпечення їх взаємодії з Верховною Радою України; для забезпечення виконання Конституції і законів України формування органів державної виконавчої влади в межах коштів бюджету, затверджених Верховною Радою України; призначення та звільнення керівників цих органів.

На забезпечення реалізації конституційних повноважень глави держави 5 березня 1992 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про Представника Президента України» № 2167-ХІІ [36]. Він передбачив запровадження посади представника Президента України як найвищої посадової особи державної виконавчої влади — глави місцевої державної адміністрації відповідно в області, містах Києві, Севастополі, районі, районі міста Києва. Ці посадові особи призначалися главою держави на строк його повноважень і йому підпорядковувалися. На представників президента України покладалися виконавча, контрольна, адміністративно-організаційна функції та широке коло владних повноважень із: забезпечення реалізації законів України, указів Президента України, постанов Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, інших актів законодавчої і виконавчої влади; координації діяльності відповідних органів внутрішніх справ, національної безпеки, оборони, статистики та інших органів, підпорядкованих міністерствам, іншим центральним органам державної виконавчої влади; контролю за додержанням органами державної виконавчої влади, органами місцевого і регіонального самоврядування Конституції і законів України, указів Президента України, інших актів законодавчої і виконавчої влади; зупинення дії актів адміністрації юридичних осіб, що суперечать актам законодавства та звернення до суду з позовом про визнання їх недійсними; формування структури і складу місцевої державної адміністрації; забезпечення виконання бюджету, програм економічного і соціального розвитку відповідної території; контролю за діяльністю органів місцевого і регіонального самоврядування з питань додержання Конституції і законів України, указів Президента України, інших актів законодавчої і виконавчої влади, а також за виконанням цими органами делегованих їм повноважень з питань здійснення державних функцій тощо.

Наступними змінами до названого Закону статус представника Президента України неодноразово зазнавав корегування. У 1993 році він був формально звужений до глави місцевої державної адміністрації відповідно в області, містах Києві, Севастополі, районі, районі міст Києва і Севастополя. Але обсяг повноважень суттєвих змін не зазнав – він був уточнений з урахуванням розвитку законодавства України про місцеве та регіональне самоврядування і передбачив встановлення повноважень з організації розробки проектів бюджету, програм економічного і соціального розвитку відповідної території, місцевих екологічних програм і подання їх на затвердження відповідної Ради, а також позбавлення повноважень зі здійснення державного контролю за виконанням органами самоврядування делегованих повноважень [16].

Інститут Представника Президента України формально проіснував до 21 травня 1997 року, коли Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» було припинено чинність Закону України «Про Представника Президента України» [23].

Поряд із цим у 1992 році була запроваджена і посада Постійного представника Президента України в Республіці Крим як очільника відповідного Представництва. Відповідно до Закону України «Про Представництво Президента України в Республіці Крим» Представництво визначалося органом державної виконавчої влади України по здійсненню повноважень, передбачених Конституцією України, іншими законодавчими актами України, в Республіці Крим [38]. Воно створювалося Президентом на строк його повноважень, на такий же строк призначався Президентом і його Представник, який очолював Представництво.

На виконання основних завдань Представництва Постійний Представник мав: представляти Президента у Верховній Раді та Уряді Республіки Крим, у взаємовідносинах з органами самоврядування; сприяти всебічному розвитку господарських зв'язків між підприємствами та організаціями, виконанню договірних зобов'язань, розширенню культурного і науково-технічного співробітництва; входити з поданням з питань, що належать до відання України, в органи законодавчої і ви-

конавчої влади Республіки Крим у разі прийняття ними актів, що суперечать Конституції і законам України чи ущемлюють конституційні права і свободи громадян, інформувати з цих питань Президента України; брати участь з правом дорадчого голосу в засіданнях Уряду Республіки Крим; виконувати інші повноваження відповідно до законодавства України. На виконання своїх повноважень Постійний представник мав право видавати розпорядження, які могли бути скасовані Президентом України.

Статус і Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим, і його очільника — Постійного представника Президента України в Автономній Республіці Крим — був змінений і приведений у відповідність до Конституції України 1996 р. Законом України «Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим» [37]. Представництво визначається як державний орган, утворений відповідно до Конституції України з метою сприяння виконанню в Автономній Республіці Крим повноважень, покладених на Президента України. Постійний же Представник має здійснювати загальне керівництво діяльністю Представництва та нести персональну відповідальність за виконання покладених на Представництво завдань, реалізуючи за для цього широке коло повноважень, визначених Законом.

На сьогоднішній день Представництво є єдиним органом апарату глави держави, що створений за територіальним принципом з метою сприяння виконанню повноважень, покладених на главу держави в окремому регіоні України. Пильна, у тому числі й конституційно-правова, увага до функціонування Представництва зумовлена особливостями Автономної Республіки Крим: специфічним місцем у системі адміністративно-територіального устрою України; наявністю власної системи органів публічної влади; необхідністю гнучкого науково обґрунтованого механізму вирішення економічних, соціально-культурних, екологічних, національноетнічних проблем; потребою постійного та ретельного вивчення громадсько-політичного становища в регіоні з урахуванням і зовнішньополітичних чинників [1, с.95]

Починаючи з 1995 року, почав активно розбудовуватися інститут представників Президента України як допоміжних структур президентського апарату, діяльність яких спрямовувалася на забезпечення реалізації президентських повноважень у сфері законотворчої, правозастосовної діяльності та здійснення конституційного правосуддя, а також налагодження і підтримання взаємодії Президента України з відповідними органами державної влади. Йдеться про представників Президента України у Верховній Раді України, Кабінеті Міністрів України та Конституційному Суді України.

Не дивлячись на перманентні структурні зміни, які відбувалися з моменту заснування Адміністрації Президента України, посада Постійного представника Президента України у Верховній Раді України була запроваджена у структурі цього органу лише через чотири роки, та Указом Президента України від 27.12.1995 р. № 1179/95 затверджене Положення про цю посаду [26]. Постійний представник призначався на посаду і звільнявся з неї особисто Президентом України, безпосередньо йому підпорядковувався.

Будучи структурною ланкою президентського апарату, Постійний представник Президента України у Верховній Раді України мав брати участь в організації здійснення повноважень Президента України у Верховній Раді України та сприяти забезпеченню взаємодії та оперативно вирішувати питання, що виникали у взаємовідносинах між ними. З цією метою на нього покладался широкий спектр завдань. Постійний представник мав здійснювати представницьку діяльність, презентуючи на засіданнях Верховної Ради України, її постійних комісій проекти законів, загальнодержавних програм та інших документів, внесених Президентом України, а також кадрові питання; представляючи інтереси глави держави при розгляді на пленарних засіданнях парламенту питань щодо вето Президента України, застосованого ним до законів, які були надіслані йому на підпис, або щодо застосування Верховною Радою України вето до Указів Президента України¹.

¹ Інститут вето указів глави держави Верховною Радою України діяв в рамках Конституційного Договору між Верховною Радою України та Президентом

Ці напрями діяльності були безпосередньо пов'язані із інформаційно-комунікативною функцією Постійного представника – він мав підтримувати від імені Президента України постійні зв'язки з парламентськими структурами (постійними та тимчасовими комісіями, депутатськими групами, фракціями, іншими робочими органами, підрозділами Секретаріату); організовувати зустрічі Президента з керівниками депутатських груп і фракцій, головами постійних комісій для обговорення актуальних питань, що становлять взаємний інтерес; інформувати Президента про хід та результати парламентського розгляду документів, внесених главою держави. При цьому Постійний представник не тільки брав безпосередню участь у підготовці проектів законів, загальнодержавних програм, доповідей та інших документів, які вносилися Президентом на розгляд Верховної Ради України, але й мав здійснювати візування відповідних проектів актів.

Для реалізації покладених на Постійного представника задач він наділявся широким колом повноважень, серед яких особливу увагу привертають ті, що фактично надавали йому можливості спрямовувати діяльність уряду у сфері законопроектної роботи та взаємодії з парламентом. Так, Постійний представник міг залучати до представлення законопроектів членів Уряду України та відповідальних працівників Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади; брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади під час розгляду ними проектів нормативних актів, що готуються для подання на розгляд Верховної Ради України; одержувати необхідні матеріали та інформацію від Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади; користуватися інформаційними банками даних цих органів.

У своїй діяльності Постійний представник активно взаємодівав із структурними ланками Адміністрації Президента Украї-

України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України [4]

ни, радниками, помічниками, науковими консультантами Президента України. Він мав право утворювати експертні та робочі групи з окремих напрямів своєї діяльності, залучати спеціалістів, науковців та експертів, у тому числі на договірній основі. Важливість і складність задач, покладених на Постійного представника, зумовили потребу формування у структурі Адміністрації Президента України його робочого апарату. Такий апарат мав статус управління, структуру і штатну чисельність якого визначав Глава Адміністрації, втім помічник Постійного представника та працівники апарату призначалися виключно за поданням самого Представника.

Трансформація конституційного-правового статусу глави держави та його апарату зумовили відповідний вплив і на статус Постійного представника Президента України в Верховній Раді України. Так, з прийняттям Конституції України 1996 року, яка передбачила засади напівпрезидентської республіки та конституціоналізувала модель «сильного» Президента, який наділявся значними повноваженнями не тільки у сфері взаємодії з парламентом, але й спільними з цим органом повноваженнями, посилили правовий статус Постійного представника. У 1997 році посада Постійного представника Президента України у Верховній Раді України за своїм статусом була прирівняна до посади Заступника Глави Адміністрації Президента України, а Представник мав забезпечити постійну взаємодію з Верховною Радою України [20]. У 1999 році статус Постійного представника як Заступника Глави Адміністрації Президента України був скасований, а передбачена можливість здійснення ним своїх повноважень на громадських засадах [27], що дозволило Президенту України покладати обов'язки представника на народного депутата України.

Прийняття Конституції України та необхідність забезпечення належних умов для здійснення Президентом України своїх конституційних повноважень зумовили перегляд основних завдань діяльності президентської Адміністрації. Серед них Указом глави держави від 14 грудня 1996 р. № 1220/96 «Про Адміністрацію Президента України» [13] були визначені сприяння Президентові України у забезпеченні узгодженого функціону-

вання і взаємодії Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади, а також у вирішенні кадрових та інших питань, віднесених до повноважень Президента України; а також здійснення за дорученням Президента України та на виконання його повноважень як гаранта додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина контролю за додержанням актів законодавства України, що потребували відповідних інституційних механізмів реалізації. І якщо посада Представника Президента України в Конституційному Суді України була введена у структурі Адміністрації майже одночасно [41], то посада Представника Президента України в Кабінеті Міністрів України – лише через три роки, у 1999 році [10].

Посада Постійного представника Президента України у Конституційному Суді України була запроваджена як посадова особа, уповноважена главою держави представляти його у Конституційному Суді України як суб'єкта права на конституційне подання з питань прийняття рішень та дачі висновків Конституційним Судом України [29]. За статусом вона була прирівняна до посади заступника Глави Адміністрації. Особа мала призначатися на цю посаду особисто Президентом України та безпосередньо йому підпорядковуватися. На відміну від інших посад представників Президента України, до кандидатів на посаду Постійного представника Президента України у Конституційному Суді були встановлені обов'язкові вимоги щодо рівня освіти – вища юридична – і володіння державною мовою.

На Постійного представника покладалися завдання, пов'язані із забезпеченням участі у здійсненні конституційного правосуддя – брати участь у підготовці проектів конституційних подань Президента України до Конституційного Суду України і представляти їх Президентів; здійснювати як представник суб'єкта права на конституційне подання усі дії, передбачені законодавством і пов'язані з підготовкою та конституційним провадженням у справах; вносити за дорученням Президента зміни або уточнення до конституційних подань, внесених до Конституційного Суду України, а також до тих подань, що перебувають у конституційному провадженні; координувати ді-

льність інших представників Президента, призначених для участі у підготовці, конституційному провадженні у конкретно визначених справах; інформувати Президента України про хід та результати розгляду справ у Конституційному Суді України.

Для реалізації цих завдань Постійний представник наділявся широким спектром прав організаційного, інформаційного та матеріально-технічного характеру, у тому числі правом брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади під час підготовки пропозицій про необхідність внесення Президентом конституційних подань; запитувати необхідні висновки, матеріали, відомості від центральних органів виконавчої влади, їх посадових осіб; взаємодіяти у встановленому порядку з консультативними, дорадчими та іншими допоміжними органами і службами Президента, органами і апаратом Верховної Ради України, судами, органами прокуратури, органами Автономної Республіки Крим, місцевого самоврядування, а також підприємствами, установами, організаціями; утворювати експертні та робочі групи, залучати науковців, спеціалістів, експертів для проведення відповідних досліджень тощо. Забезпечення діяльності Постійного представника покладалося на його персональний апарат, створюваний у структурі президентської Адміністрації.

Змінами, які відбулися у нормативній основі статусу Постійного представника у 2007 році, попри те, що з назви посади був виключений термін «постійний» представник, у визначені статусу впроваджені постійні засади представництва глави держави як суб'єкта права на конституційне подання та розширені завдання його діяльності — він має брати за дорученням Президента України участь у розробленні та правовій експертизі проектів нормативно-правових актів та в опрацюванні інших документів [33]. З 2010 по 2013 роки Представником Президента України у Конституційному Суді України за посадою був один із перших заступників глави президентської Адміністрації [15].

Серед посад представників Президента України, які мають забезпечувати його взаємодію з вищими органами державної влади, посада представника у Кабінеті Міністрів України була запроваджена найпізніше. Вона, як ні яка інша, найбільш тісно

була пов'язана зі змінами конституційного статусу Президента України та трансформацією форми правління. Остання пройшла шлях від радянської республіки до президентської (1991), далі – напівпрезидентської (1995), парламентсько-президентської (2004), з наступним поверненням до президентсько-парламентської (2010) і парламентсько-президентської (2014). І в кожному разі її змін трикутник «Президент України – Кабінет Міністрів України – Верховна Рада України», а саме розподіл владного впливу між цими органами займали ключове місце у конституційно-правовому реформуванні.

Все це не могло не спричиняти вплив на той механізм, який мав забезпечувати взаємодію глави держави і уряду, і від того, який характер мали відносини між цими органами державної влади, залежав і зміст діяльності президентського апарату у цій сфері. Так, відповідно до частини першої статті 114–1, пунктів 3–1 і 4 статті 114–5, частини першої статті 117 Конституції (Основного Закону) України в редакції 1992 р. і змінами 1993 р. на Президента України було покладено функцію безпосереднього керівництва Кабінетом Міністрів України. В цей період, який характеризувався злиттям окремих допоміжних структур глави держави і уряду (для прикладу: у 1993 році у структурі Адміністрації було створене Юридичне управління Президента України і Кабінету Міністрів України), формування окремих інститутів координації діяльності цих органів взагалі суперечило б логіці організації державної влади. З прийняттям Конституції України 1996 р. за Президентом України, не дивлячись на формально-юридичне «виведення» його за межі звичайної тріади гілок державної влади, фактично зберігалася функціональна роль очільника виконавчої влади. Втім були закладені правові основи для формування координаційного механізму взаємодії цих органів.

Положенням про Постійного представника Президента України у Кабінеті Міністрів України, затвердженому президентським Указом від 15 березня 2000 року № 466/2000, було визначено, що на цю посадову особу покладається здійснення постійного зв'язку між Президентом України і Кабінетом Міністрів України [28]. Дана посада запроваджується у структурі

Адміністрації Президента України, а особи призначаються на неї Президентом за поданням глави Адміністрації.

Основними завданнями Постійного представника визначені: представлення на засіданнях Кабінету Міністрів України, а також його консультативно-дорадчих та інших органів позиції Президента з питань, що розглядаються; інформування Президента України про хід та результати розгляду питань на засіданнях Кабінету Міністрів України та його органів; вивчення актів та, в разі необхідності, проектів актів Кабінету Міністрів України на предмет їх відповідності актам та дорученням Президента України тощо. Їх виконання забезпечувалося широким колом прав: брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України та його органів; вносити Президентові пропозиції щодо підготовки проектів законів, а також актів, доручень Президента України з питань, що стосуються діяльності Кабінету Міністрів України, та брати участь у розробленні таких проектів; брати участь у розробленні проектів законодавчих актів, які вносяться Президентом України або за його дорученням Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України; одержувати в установленому порядку необхідні для виконання своїх повноважень матеріали та інформацію від Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади; користуватись інформаційними банками даних Адміністрації Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади тощо. У своїй діяльності Постійний представник активно взаємодівав з усіма органами президентського апарату, а його діяльність забезпечував відповідний структурний підрозділ Адміністрації.

Як і стосовно інших посад постійних представників Президента України, у 2007 році назва посади була змінена на «Представник Президента України у Кабінеті Міністрів України» при встановленні обов'язку забезпечення постійного зв'язку між Президентом України і Кабінетом Міністрів України та посилення її статусу одного з перших заступників Глави Секретаріату Президента України (до 2008 р.) [32]. Крім того, були істотно розширені повноваження Представника: наданий дорадчий голос на засіданні Уряду та його органів; право внесення про-

позицій щодо зупинення дії урядових актів з мотивів їх невідповідності Конституції України; право представляти на засіданнях Кабінету Міністрів України або урядових комітетів проекти урядових актів, які внесені Секретаріатом Президента України; право вносити Кабінету Міністрів України пропозиції щодо розгляду на його засіданнях питань, пов'язаних з виконанням Конституції та законів України, актів Президента України.

Сучасний період правового становища представників Президента України характеризується упорядкуванням правової основи їх діяльності та приведенням повноважень у відповідність зі статусом допоміжних в діяльності глави держави інститутів [30; 34; 31]. Разом з тим звертає на себе увагу факт застарілості положень про представників, які на сьогоднішній день не враховують реалії не тільки функціонування Офісу, а не Секретаріату Президента України, але й особливості діяльності в умовах воєнного стану. Виходячи з норм Положення про Офіс Президента України, представники Президента України входять до складу Офісу, призначаються на посади на строк повноважень Президента України і звільняються з посад Президентом України за поданням Керівника Офісу, який координує та спрямовує їх роботу [25].

У різні періоди часу, виходячи з потреб належного забезпечення здійснення президентських повноважень, у структурі Секретаріату глави держави діяли представники Президента України на Чорнобильській АЕС (2001–2007 рр) [12], у Центральній виборчій комісії [35], з питань додержання прав і свобод людини і громадянина [24]. Крім того, слід відмітити, що поряд з інститутом представників Президента України, був запроваджений і працює інститут його уповноважених – з питань забезпечення прав захисників України, з питань безбар'єрності, з питань волонтерської діяльності, з земельних питань, з питань реабілітації учасників бойових дій, у справах кримськотатарського народу, з прав дитини та дитячої реабілітації та ін. Головна мета останніх полягає в тому, щоб діяти як посередник між певною групою населення та державними органами, а також проводити моніторинг законодавства й діяльності органів управління на основі повноважень, що дають змогу звертатися із за-

питами та мати доступ до необхідної інформації, подавати рекомендації щодо протидії фактам поганого управління та усунення порушень прав людини [3, с. 15], що надає підстав науковцям визначати їх як інститут спеціалізованого омбудсмена [2, с. 582]. На наш погляд, така функціональна спеціалізація як раз і дозволяє відокремити інститут уповноважених від інституту представників Президента України, призначення якого полягає в інституційному забезпеченні координації роботи Президента України з вищими органами, які представляють усі три гілки державної влади, а також сприянні реалізації конституційної функції глави держави щодо забезпечення єдності державної влади.

Висновки. Дослідження еволюції інституту представників Президента України дозволяє констатувати наступне.

Функціонування інституту представників Президента України у ключових, вищих органах державної влади, нерозривно пов'язане з діяльністю глави держави, відзеркалює функціонально-компетенційні зміни, яких зазнавав інститут президентури за роки незалежності України. Тому аналіз еволюції правового регулювання і статусу представників Президента неможливо здійснювати поза контексту трансформації статусу глави держави, його апарату та з урахуванням змін форми правління в Україні.

Протягом історії свого функціонування інститут представників Президента України формувався з метою територіального та функціонального представництва глави держави; мав статус органу державної влади та структурної ланки президентського апарату; його функції трансформувалися з правозастосовної діяльності у забезпечення здійснення повноважень глави держави. Трансформації статусу представників Президента України відзеркалювали зміни форми правління, конституційно-правового статусу глави держави та функціональних завдань Адміністрації (Секретаріату, Офісу) глави держави. Будучи структурами допоміжного характеру, представники Президента України на сьогоднішній день не наділені державно-владними повноваженнями і не несуть конституційно-правову відповідальність самостійного органу державної влади.

Здійснюване дослідження виявило тенденції трансформування правової основи організації і діяльності представників Президента України, а також наявні проблеми правового регулювання, що може бути предметом наступних наукових робіток і публікацій.

Список використаних джерел:

1. Бодрова І. І. Система допоміжних органів при Президентові України. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2012. Вип. 23. С. 98–99. URL: <https://dbms.institute/files/dbms/23.pdf>
2. Голяк Л. В. Поняття та види спеціалізованих омбудсманів. *Митна справа*. 2011. № 6. С. 585–591.
3. Коваль Т. В. Правове регулювання діяльності уповноважених Президента України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2019. Т. 2. Вип. 4 (29). С. 14–17.
4. КОНСТИТУЦІЙНИЙ ДОГОВІР між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1995, N 18, ст. 133. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1%D0%BA/95-%D0%B2%D1%80?find=1&text=%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA#Text>
5. Конституція УРСР. (Основний Закон України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/888-09#Text>
6. Питання Адміністрації Президента України: Розпорядження Президента України від 13.12.1991 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2/91-%D1%80%D0%BF#Text>
7. Питання Адміністрації Президента України: Розпорядження Президента України від 25 червня 1993 р. № 67/93-рп. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67/93-%D1%80%D0%BF#Text>
8. Питання Адміністрації Президента України: Указ Президента України від 15 червня 1993 р. № 209/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/209/93#Text>
9. Питання Адміністрації Президента України: Указ Президента України від 24 червня 1993 р. № 233/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/233/93#Text>
10. Питання Адміністрації Президента України: Указ Президента України від 29.12.1999 р. № 1625/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1625/99/ed19991229#Text>
11. Питання Групи консультантів з питань ринкової економіки Адміністрації Президента України: Розпорядження Президента України

- від 01 грудня 1993 р. № 128/93-рп. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/128/93-%D1%80%D0%BF#Text>
12. Питання Постійного представника Президента України на Чорнобильській АЕС: Указ Президента України від 01.08.2001 р. № 573/2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/573/2001#Text>
 13. Про Адміністрацію Президента України: Указ Президента України 14 грудня 1996 р. № 1220/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1220/96/ed19961214#Text>
 14. Про Адміністрацію Президента України: Указ Президента України від 13.12.1991 р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6/91/ed19911213#Text>
 15. Про внесення змін до Указу Президента України від 27 липня 2007 року № 667: Указ Президента України від 27.04.2010 р. № 571/2010 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/571/2010/ed20100429#Text>
 16. Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про Представника Президента України: Закон України від 16 березня 1993 р. № 3066-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3066-12/ed19930316#Text>
 17. Про внесення змін і доповнень до Конституції (Основного Закону) України: Закон України від 14 лютого 1992 р. № 2113-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2113-12#Text>
 18. Про внесення змін і доповнень до Указу Президента України від 13 грудня 1991 р. № 6 «Про Адміністрацію Президента України»: Указ Президента України від 7 листопада 1992 р. № 552/92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552/92/ed19921107#Text>
 19. Про деякі зміни в структурі Адміністрації Президента України: Указ Президента України від 13 жовтня 1993 р. № 455/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/455/93#Text>
 20. Про затвердження Положення про Постійного представника Президента України у Верховній Раді України: Указ Президента України від 25.02.1997 р. № 165/97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/165/97/ed19980508#Text>
 21. Про затвердження Положення про радника Президента України: Розпорядження Президента України від 30 листопада 1992 р. № 190/92-рп URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/190/92-%D1%80%D0%BF#Text>
 22. Про зміни до Указу Президента України від 7 листопада 1992 р. № 552 «Про внесення змін і доповнень до Указу Президента України від 13 грудня 1991 р. № 6 «Про Адміністрацію Президента України»: Указ Президента України від 28 грудня 1992 р. № 638/92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638/92#Text>
 23. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

24. Про Повноважного Представника Президента України з питань додержання прав і свобод людини і громадянина: Указ Президента України від 05.04.2007 р. № 276/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276/2007#Text>
25. Про Положення про Офіс Президента України: Указ Президента України від 25.06.2019 р. № 436/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436/2019#Text>
26. Про Положення про Постійного представника Президента України у Верховній Раді України: Указ Президента України від 27.12.1995 р. № 1179/95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1179/95/ed19970225#Text>
27. Про Положення про Постійного представника Президента України у Верховній Раді України: Указ Президента України від 24.12.1999 р. № 1616/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616/99/ed19991224#Text>
28. Про Положення про Постійного представника Президента України у Кабінеті Міністрів України: Указ Президента України від 15.03.2000 р. № 466/2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466/2000#Text>
29. Про Положення про Постійного представника Президента України у Конституційному Суді України: Указ Президента України від 22.05.1998 р. № 504/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/98#Text>
30. Про Положення про Представника Президента України у Верховній Раді України: Указ Президента України від 15.02.2008 р. № 133/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133/2008#Text>
31. Про Положення про Представника Президента України у Кабінеті Міністрів України: Указ Президента України від 15.02.2008 р. № 132/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/2008#Text>
32. Про представника Президента України у Кабінеті Міністрів України: Указ Президента України від 14.03.2007 р. № 206/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/206/2007#Text>
33. Про Представника Президента України у Конституційному Суді України: Указ Президента України від 27.07.2007 р. № 667/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667/2007/ed20070727#Text>
34. Про Представника Президента України у Конституційному Суді України: Указ Президента України від 27.07.2007 р. № 667/2007 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667/2007#Text>
35. Про Представника Президента України у Центральній виборчій комісії: Указ Президента України від 07.06.2007 р. № 512/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/512/2007#Text>
36. Про Представника Президента України: Закон України від 5 березня 1992 р. № 2167-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2167-12/ed19920305#Text>

37. Про Представництво Президента України в Автономній Республіці Крим: Закон України від 02.03.2000 р. № 1524-III (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1524-14#Text>
38. Про Представництво Президента України в Республіці Крим: Закон України від 17.12.1992 р. № 2875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2875-12#Text>
39. Про реорганізацію Адміністрації Президента України: Указ Президента України від 27.10.1992 р. № 544/92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/544/92/ed19921027#Text>
40. Про реорганізацію управління фінансово-господарською діяльністю Адміністрації Президента України і апарату Кабінету Міністрів України: Указ Президента України від 29 вересня 1993 р. № 411/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411/93#Text>
41. Про структуру Адміністрації Президента України: Указ Президента України від 14.12.1996 р. № 1221/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1221/96/ed19961214#Text>

REFERENCES :

1. Bodrova I. I. (2012). Systema dopomizhnykh orhaniv pry Prezydentovi Ukrainy. *Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriaduvannya*. Issue 23. URL: <https://dbms.institute/files/dbms/23.pdf>
2. Holiak L. V. (2011). Poniattia ta vydy spetsializovanykh ombudsmaniv. *Mytna sprava*. № 6.
3. Koval T. V. (2019). Pravove rehuliuвання diialnosti upovnovazhenykh Prezidenta Ukrainy. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk*. Volls. 2. Issue 4 (29).
4. KONSTYTUTsIINYI DOHOVIR mizh Verkhovnoiu Radoiu Ukrainy ta Prezydentom Ukrainy pro osnovni zasady orhanizatsii ta funktsionuvannya derzhavnoi vlady i mistsevoho samovriaduvannya v Ukraini na period do pryiniattia novoi Konstytutsii Ukrainy. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 1995, № 18, art.133. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1%D0%BA/95-%D0%B2%D1%80?find=1&text=%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA#Text>
5. Konstytutsiia URSS. (Osnovnyi Zakon Ukrainy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/888-09#Text>
6. Pytannia Administratsii Prezydenta Ukrainy: Rozporiadzhennia Prezydenta Ukrainy vid 13.12.1991 r. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2/91-%D1%80%D0%BF#Text>
7. Pytannia Administratsii Prezydenta Ukrainy: Rozporiadzhennia Prezydenta Ukrainy vid 25.06.1993 r. № 67/93-rp. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67/93-%D1%80%D0%BF#Text>

8. Pytannia Administratsii Prezydenta Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 15.06.1993 r. № 209/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/209/93#Text>
9. Pytannia Administratsii Prezydenta Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24.06.1993 r. № 233/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/233/93#Text>
10. Pytannia Administratsii Prezydenta Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 29.12.1999 r. № 1625/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1625/99/ed19991229#Text>
11. Pytannia Hrupy konsultantiv z pytan rynkovoï ekonomiky Administratsii Prezydenta Ukrainy: Rozporiadzhennia Prezydenta Ukrainy vid 01.12.1993 r. № 128/93-rp. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/128/93-%D1%80%D0%BF#Text>
12. Pytannia Postiinoho predstavnyka Prezydenta Ukrainy na Chornobylskii AES: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 01.08.2001 r. № 573/2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/573/2001#Text>
13. Pro Administratsiiu Prezydenta Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy 14.12.1996 r. № 1220/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1220/96/ed19961214#Text>
14. Pro Administratsiiu Prezydenta Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 13.12.1991 r. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6/91/ed19911213#Text>
15. Pro vnesennia zmin do Ukazu Prezydenta Ukrainy vid 27.07.2007 r. № 667: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 27.04.2010 r. № 571/2010 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/571/2010/ed20100429#Text>
16. Pro vnesennia zmin i dopovnen do Zakonu Ukrainy «Pro Predstavnyka Prezydenta Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 16.03.1993 r. № 3066-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3066-12/ed19930316#Text>
17. Pro vnesennia zmin i dopovnen do Konstytutsii (Osnovnoho Zakonu) Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 14.02.1992 r. № 2113-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2113-12#Text>
18. Pro vnesennia zmin i dopovnen do Ukazu Prezydenta Ukrainy vid 13.12.1991 r. № 6 «Pro Administratsiiu Prezydenta Ukrainy»: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 07.11.1992 r. № 552/92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552/92/ed19921107#Text>
19. Pro deïaki zminy v strukturi Administratsii Prezydenta Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 13.10.1993 r. № 455/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/455/93#Text>
20. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Postiinoho predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Verkhovnii Radi Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25.02.1997 r. № 165/97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/165/97/ed19980508#Text>
21. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro radnyka Prezydenta Ukrainy: Rozporiadzhennia Prezydenta Ukrainy vid 30.11.1992 r. № 190/92-rp

- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/190/92-%D1%80%D0%BF#Text>
22. Pro zminy do Ukazu Prezydenta Ukrainy vid 07.11.1992 r. № 552 «Pro vnesennia zmin i dopovnen do Ukazu Prezydenta Ukrainy vid 13.12.1991 r. № 6 «Pro Administratsiiu Prezydenta Ukrainy»: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 28.12.1992 r. № 638/92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638/92#Text>
 23. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21.05.1997 r. № 280/97-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
 24. Pro Povnovazhnogo Predstavnyka Prezydenta Ukrainy z pytan doderzhannia prav i svobod liudyny i hromadianyna: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 05.04.2007 r. № 276/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276/2007#Text>
 25. Pro Polozhennia pro Ofis Prezydenta Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25.06.2019 r. № 436/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436/2019#Text>
 26. Pro Polozhennia pro Postiinoho predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Verkhovnii Radi Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 27.12.1995 r. № 1179/95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1179/95/ed19970225#Text>
 27. Pro Polozhennia pro Postiinoho predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Verkhovnii Radi Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24.12.1999 r. № 1616/99. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1616/99/ed19991224#Text>
 28. Pro Polozhennia pro Postiinoho predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Kabineti Ministriv Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 15.03.2000 r. № 466/2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466/2000#Text>
 29. Pro Polozhennia pro Postiinoho predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Konstytutsiinomu Sudi Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 22.05.1998 r. № 504/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/98#Text>
 30. Pro Polozhennia pro Predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Verkhovnii Radi Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 15.02.2008 r. № 133/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133/2008#Text>
 31. Pro Polozhennia pro Predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Kabineti Ministriv Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 15.02.2008 r. № 132/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132/2008#Text>
 32. Pro predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Kabineti Ministriv Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 14.03.2007 r. № 206/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/206/2007#Text>
 33. Pro Predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Konstytutsiinomu Sudi Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 27.07.2007 r. № 667/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667/2007/ed20070727#Text>

34. Pro Predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Konstytutsiinomu Sudi Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 27.07.2007 r. № 667/2007 (zi zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667/2007#Text>
35. Pro Predstavnyka Prezydenta Ukrainy u Tsentralnii vyorchii komisii: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 07.06.2007 r. № 512/2007. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/512/2007#Text>
36. Pro Predstavnyka Prezydenta Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 05.03.1992 r. № 2167-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2167-12/ed19920305#Text>
37. Pro Predstavnytstvo Prezydenta Ukrainy v Avtonomnii Respublitsi Krym: Zakon Ukrainy vid 02.03.2000 r. № 1524-III (zi zminamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1524-14#Text>
38. Pro Predstavnytstvo Prezydenta Ukrainy v Respublitsi Krym: Zakon Ukrainy vid 17.12.1992 r. № 2875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2875-12#Text>
39. Pro reorhanizatsiiu Administratsii Prezydenta Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 27.10.1992 r. № 544/92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/544/92/ed19921027#Text>
40. Pro reorhanizatsiiu upravlinnia finansovo-hospodarskoiu diialnistiu Administratsii Prezydenta Ukrainy i aparatu Kabinetu Ministriv Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 29.09.1993 r. № 411/93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411/93#Text>
41. Pro strukturu Administratsii Prezydenta Ukrainy: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 14.12.1996 r. № 1221/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1221/96/ed19961214#Text>

O. S. Kostiuk

**Evolution of the Constitutional and Legal Status of Representatives
of the President of Ukraine**

Abstract. *This article is dedicated to the analysis of the historical development of the institution of representatives of the President of Ukraine, the evolution of their legal status, and areas of activity.*

The article emphasizes that in the context of the modern constitutional organization of state power, characterized by functional differentiation of its branches, coordination mechanisms acquire particular importance. These mechanisms, along with subordination ties, should ensure the harmonious functioning of all elements of the state apparatus. One of the institutional manifestations of coordination and interaction between state authorities is the institution of representatives of the President of Ukraine. In its formation and development, it has undergone a long journey, accompanying the evolution of the

institution of the President of Ukraine. Throughout all years of independence, our state has implemented a constitutional model of an institutionally strong head of state. Under these conditions, the role and significance of the representatives of the President of Ukraine have always been important in terms of ensuring the implementation of presidential powers. And they are even more important now, when the task of ensuring the coordinated functioning of the state apparatus and a consolidated response of state institutions to current threats and challenges is extremely urgent.

The study of the evolution of the institution of representatives of the President of Ukraine allowed to state the following.

The functioning of the institution of representatives of the President of Ukraine in key, higher state authorities is inextricably linked with the activities of the head of state, reflecting the functional and competence changes that the institution of the presidency has undergone during the years of Ukraine's independence. Therefore, the analysis of the evolution of legal regulation and status of presidential representatives cannot be carried out outside the context of the transformation of the status of the head of state, his apparatus, and taking into account changes in the form of government in Ukraine.

Throughout the history of its functioning, the institution of representatives of the President of Ukraine was formed for the purpose of territorial and functional representation of the head of state; had the status of a state authority and a structural unit of the presidential apparatus; its functions were transformed from law enforcement activities to ensuring the exercise of the powers of the head of state. Transformations of the status of representatives of the President of Ukraine reflected changes in the form of government, the constitutional and legal status of the head of state, and the functional tasks of the Administration (Secretariat, Office) of the head of state. Being structures of an auxiliary nature, the representatives of the President of Ukraine today are not endowed with state-power authorities and do not bear the constitutional and legal responsibility of an independent state authority.

Keywords: *representative of the President of Ukraine, President of Ukraine, apparatus of the President of Ukraine, principle of separation of state powers.*